

Abonamente:

1 Lună: 10 Lei sau 4 Ruble. 3 Luni: 25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoți și învățători: prețul jumătate.

ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. ONISIFOR GHIRU

Iese în fiecare zi de lucru. Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările.

Prim-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

PLATA PENTRU RECLAME după INVOIALĂ REDACȚIA, Bîța Gogol No. 39 ADMINISTRAȚIA Bul. Alexandru cel Bun, Pasaj Chişinău.

Starea ostirii moldovenesti

Plânge inima de durere și jale, când privești lucrurile, cari merg rău de tot în Chişinău.

Te plimbi pe străzi, întri în autoritățile oraşului, — ruși și jidani, limbă rusească, ofițeri ruși, „tavarăși” disbleguiți ș. a. lucruri scârnave.

Dar cea mai mare durere mă cuprinde când văd soldații din regimentele moldovenești; numai drapelul lor e român, cum românesc este și sufletul lor, acest suflet bun și cinstit de moldovan viteaz; comanda lor, cântecele sunt încă streine, rusești.

Dacă acum soldații moldoveni sunt par'că disciplinați, apoi e o greșală, — cred că nu-i de bună voie: în armata moldovenească mai bine de jumătate ofițerii sunt ruși sau bulgari „bratusky”, cari nu știu o boabă românească, cari insultă armata română și Republica Moldovenească și spun că Basarabia și azi este tot gubernie rusească și Români au să fugă îndărăt peste Prut.

Nimeni nu va putea uita că nenorocirea de astăzi a României și a întregului neam românesc vine dela Ruși și de la „bratusky”.

Ei ne-au înșelat, ei ne-au vândut, ei ne-au jertfit, — și astăzi să dăm voie să fie la noi, în țara noastră conducători și „învățători” să fie ofițeri în armata noastră moldovenească ruși și bulgari, cari își bat joc de bieții soldați și pe unele locuri și de ofițerii moldoveni?...

Și acum noi încă trebuie să purtăm jugul rusec? O sută și mai bine de ani ne-am săturat de ruși: destul pentru noi „socialismul” rusec și „civilizația” bulgărească!

Nu, noi nu vom muri fără ruși, fără „prieteni” străini!

Nu mai prezenței ostilor române se datorește pacea și rânduiala la noi astăzi în Basarabia; în armata română se vor găsi ofițeri, cari ca iubitori de neam ar putea așeza disciplină adevărată și dragostea de neamul românesc în sufletele ofițerilor și soldaților moldoveni, ca frați de-un sânge și de-o lege. Mântuirea Basarabiei

e numai în unirea cu mama noastră România.

Acum ori nici odată noi trebuie să ne unim!

Afară din țara noastră cea scumpă, peste Nistru, pe toți dușmanii și străinii: pe Ruși, Bulgari și Jidani!.

Trebuie imediat de a lungat pe toți vecinicii dușmani ai neamului românesc, cari beau și mănâncă din sudoarea Moldovanului, cari si-au făcut răs și și-au bătut totdeauna joc de România și de Basarabia!...

Afară fără nici-o milă din țară lipitoarele și ploșnitele, cari ne-au supt sângele din noi și care de multe ori ne-au adus la groaznice stări: râuri de sânge sfânt al vitejilor români a curs înzadar!...

Nici în autorități, nici în școale, nici în biserică, nici în armată să nu mai fie de astăzi înainte, cărți, vorbă, cântecetele, comanda decât numai românește!

Înșii noi trebuie să fim stăpâni în țara noastră cea iubită și scumpă.

La noi în regiment comandantii batalionului și companiilor sunt ruși și bulgari, ucraineni, armeni, polonezi.

Sunt și doi doftori jidani, sunt și soldați jidani, mai ales prin cancelarii.

Lețiile pe limba românească sunt oprite; comanda, raporturile, cărțile pe rusești.

Ofițerii moldoveni fiind oameni mai blajini, par'că nu se văd.

Tot așa merg lucrurile și în celelalte regiamente moldovenești, unde este comandantul Regimentului care nu știe o boabă românească.

Nădăjduim, că cu ajutorul frățesc al României, cari ne-au mântuit de bolșevici, autoritățile competente vor lua măsurile grabnice pentru a pune capăt acestei rușinoase stări de lucruri. Un ofițer moldovan

Tulburări în Italia?

Nauen, 1 Martie. Din Berna (Elveția) se telegrafiază: Un ziar oficial din Roma anunță că în nouă comune din provincia Foggia (Apulia, Italia de miazăzi) a fost proclamată (striegată) starea de asediu. Principala ar fi tulburări mai mari ce ar fi avut loc în aceste comune.

LĂMĂRAȘTI

Ce poate fi mai mângâitor pentru noi în aceste zile de durere, decât să privim în icoane micșoara fațete de vitejie neîntrecută ale ostirii românești? Voinicii în frunte cu ofițerul lor cuceresc, una după alta, într-o fulgerătoare năvală, puternicile tranșee nemțești. La Mărăști, ca și la Călugăreni, Podul Înalt și Salișbăr Români au dovedit după vorba Francozilor, că sunt cei mai buni ostași ai lumii.

CINE ȚINE CU STRAINII

Cine ne-a adus Muscalii, Arbă n lume partea boalii; Cine ne-a adus Jidanii N'ar vedea ziua cu anii, Ca să-i scoată ochii, corbii, Să rămie n drum ca orbii!... Cine ne-au adus pe Greci, N'ar mai putezi pe veci!... Cine ține cu streinii Mincă-i-ar inima ctinii, Mincă-i-ar casa pustia Și neamul nemernicia!...

Mihail Eminescu.

Vor să ne umiliază în chipul cel mai revoltător

Nemții pun condiția ca România să-i ierte pe trădătorii de patrie și de neam, cari în cursul războiului au fugit în brațele nemților și au luptat împotriva României. Așadar România să ierte pe colonelul Sturza, care a dezertat din armata română în oștele cele mai grele pentru ea, și care a fost osândit pentru această moarte; să-l ierte pe colonelul Verzea care oa director al Poștelor și Telegrafelor a vândut secretele noastre militare dușmanului, pentru care lupta de asemenia a fost osândit la moarte; să-l ierte pe generalul Sococ, care pentru tradarea lui a fost pus la osroag pe viață, și să ierte pe toți ceilalți ticăloși cari au vândut Nemților țara românească.

În schimb Nemții se îndatorează să ierte și ei pe Români din Transilvania și Bucovina cari au fugit din țară sau din oaste și au agitat contra Nemților.

Punctul de vedere nemțesc de un ciuism revoltător Ardelenii și Bucovinenii au părăsit un steag străin și dușman, spre a putea lupta pentru steagul lor sfânt, câtă vreme trădătorii poameniți mai sus au vândut steagul țării lor și al neamului lor pentru a ajuta pe dușmanii noștri de moarte.

Deci nu-i tot una. Din acest lucru noi putem înțelege și mai bine imoralitatea politicii germane.

Până când va rămânea tot rusească Republica moldovenească?

Chişinăul e și astăzi în multe privințe tot așa de rusec ca și înainte cu câțiva ani. Toate străzile poartă și acum nume rusești: Gogolia, Jucovscaia, Sadovaia, Chișevscaia, Cutuzova, Haruzina, Fedorova, Sina-dinovscaia și așa mai departe. Dar ce-au toți acești ruși cu Republica moldovenească? Cerem ca Moldovenii de inimă să facă ca să se naționalizeze cât mai degrabă Capitala țării. Vrem ca străzile acestea să ia din nou numele românești de odinioară sau nume în legătură cu viața Basarabiei. Deci: Strada Ștefan cel Mare, Strada Iașilor, Strada B. P. Hașdeu, Strada C. Stamati, Strada Donici, Strada general Averescu, Strada S. Murafa ș. a. Altfel — suntem tot în Chişinăul rusec.

Principele Carol între voluntarii români ardeleni

Moștenitorul tronului român principele Carol a vizitat zilele aceste divizia alcătuită din voluntarii români Ardeleni, pentru a sta de vorbă cu acești fii ai Ardealului cari și-au pus în cumpăna războiului viața pentru desrobirea țării lor de peste Carpați. Alteța Sa principele Carol a fost însoțit în vizita sa între alții și de scriitorul ardelen Ion Agârbiceanu, preotul Regimentului ardelen Turda. Ce-a văzut, ce-a simțit și ce-a spus principele Carol cu acest prilej ne arată d. Agârbiceanu într-un frumos articol „O zi mare”, publicat în „România” din Iași, din care tipărim și noi o parte:

„Trezi zile mari au avut voluntarii români ardeleni și bucovinenii de când au pus piciorul pe pământul sfânt al Țării românești: ziua în care au jurat credință sub flamura armatei române în fața M. S. Regelui Ferdinand, ziua în care unele unități dintre ei au putut lua parte la luptele glorioase din vara trecută, iar a teia zi mare și bine cuvântată pentru ei a fost aceea în care A. S. R. Principele Carol i-a onorat cu înalta-i prezență și inspecție.

Dacă în ziua jurământului sufletul românilor de peste munți, ajuns să se poată manifesta liber numai prin legiunile de voluntari, s'a închinat M. S. Regelui și Țării românești în fața lumii întregi, legându-și pentru totdeauna soarta de aceea a Regatului român și a dinastiei, dacă în ziua în care unii dintre ei, putând intra în luptă, au pecețluit cu sânge hotărârea noastră-mutată a românilor de peste Carpați de-a forma un singur popor, o singură țară cu un singur Domn într-o Românie mare, ziua de inspecție a A. S. Regelui Principei Carol, a fost menită să arate că idealul nostru nu se mai poate răsturna nici chiar prin tragedia zilelor de azi.

În nevrul ceas în care dușmanii cearcă să constrângă la pace și la renunțarea la cel mai drept

și sfânt ideal pe un popor nobil și viteaz, izolat de marile săi aliați, Acel care reprezintă viitorul apare, tânăr și luminos, în mijlocul voluntarilor ardeleni pe cari tragedia de azi îi amenință mai greu, și prin înalta sa prezență le spune că Regatul român și dinastia română nu vor renunța nici odată la desrobirea lor, la dreapta întregire a neamului.

A. S. Regală a ținut ca venirea Sa în mijlocul ardelenilor să nu fie numai un simbol, ci să arate într-o înțeleaptă și caldă cuvântare, plină de sinceritatea care-l luminează atât de intens fața și privirile, că România și Tronul român e nedespărțit azi și totdeauna de hotărârea înfăptuirii idealului, a cărui dreptate l-au arătat lumii întregi voluntarii ardeleni și bucovinenii prin intrarea lor sub drapelul român împotriva asupritorilor de veacuri. „Voluntarii români” spune A. Sa, „au zărobit minciuna că Ardealul nu ne vrea”.

Voința Ardealului a rămas necinstită în cursul veacurilor, în cursul tuturor greutăților războiului mondial. Prezența A. Sale în mijlocul celor ce singuri pot manifesta azi liber această voință, a făcut să se trezească toată energia vechilului suflet tragic și roman, și fiecare soldat simțea în el puterea să reziste și să treacă biruitor chiar prin valurile grele ale tragediei zilelor de azi.

Sângele apă nu se face

Gazetele din România scriu cu o deosebită căldură despre frumoasa primire ce li s'a făcut domnului Inculț și Ciuhureanu la Iași.

Nici nu se putea ca reprezentanții Basarabiei să fie primiți la Iași altfel, de cum au fost trimiși. Căci, sângele apă nu se face.

Cum ar fi fost primiți oare acești reprezentanți la Petrograd, de frații ruși, de socialiști, de revoluționari, și de alți internaționaliști?

DEMISIA GUVERNULUI AVERESCU

În urma împrejurărilor nouă create prin venirea d-lui Al. Marghiloman la Iași, generalul Averescu s'a văzut îndemnat să prezinte Regelui demisia actualului guvern. M. S. Regele, trebuind să plece la Huși pentru a primi jurământul noilor recruciți, a amânât rezolvirea crizei de guvern.

După cât se pare, generalului Averescu i s'a propus să alcătuiască un cabinet în care să intre și filo-germani ca Marghiloman și alții, dar d-sa n'a putut primi astfel de condiții.

O mare neînțelegere

Dacă cineva gândește că în „Statul Țării”, lucrurile merg ned — acela foarte se'nșală.

Eram și eu de aceeași părere, ca toată lumea, dar am aflat o minune, și a trebuit să-mi schimb părerea. Între deputații „Statului Țării”, fără voia lor se găsește un lucru dăunător intereselor noastre naționale: Moldovenii s'au despartit în două grupuri, unul se cheamă — bloc moldoveneesc, altul — fracție țărănoască. Lumea, care nu cunoaște toate amănuntele, poate să zică că avem lucrul firesc: de pildă, dacă avem o fracție țărănoască, atunci în blocul moldoveneesc s'a strâns boierimea și proprietarii mari. Aici se și află minunea — și în bloc, ca și în fracția țărănoască, se găsește tot numai țărani. Vedeți, d-lor, cum țărani moldoveni, fără să vrea s'au despartit în două grupuri! Poate ne veți spune, că și la sate, la țară, tot așa se face; se'nțămplă că doi buni vecini nu se potrivesc la păreri și hojma se tot ceartă. Bine, dar aceea la sat, la ogor, unde fiecare își apără interesele lui personale, dar nu într-o instituție ca parlamentul, unde fiecare apără interesele aceluia cari l'au trimis! Astfel, cu descoperirea superficială eu nu m'am îndestulat și am început a studia lucrul mai din scurt. Umblând încolo'ncoace prin „Statul Țării”, aud niște vorbe între deputați: „Grupă lui Țăganco” și iar „grupă lui Țăganco.” Întreb ce înseamnă grupă asta, a lui Țăganco? Imi răspund, că este tot aceea ce se cheamă — țărănoască. — Atunci, gândesc eu: „dar grupă țărănoască are două nume, — dintr-o parte, fracția țărănoască,” din altă parte „grupă lui Țăganco.” — Mă interesez mai serios și întreb, cine-i Țăganco? „Mi se spune că-i rus din partidul rusec, socialist-revoluționar.” Stau în nedumerire că oare cum s'a cuibărit rusul în fruntea Moldovenilor? Bine, odinioară se putea întâmpla ceva în așa fel, dar în ziua de azi când noi suntem liberi? E de mirare, domniilor și mai ales că rusul ăsta nu vorbește moldovenește, dar țărani noștri îl ascultă ca și când ar înțelege ce spune el. Mai deunăzi, când am raportat în „Statul Țării” despre chestia militărească, eșise să-mi răspundă un deputat din fracția țărănoască și începuse vorba moldovenește.

Cu bucurie am început a asculta. Dar iată deputatul se înneacă, ca și când ar fi înghițit ceva. Tot atunci aud de pe bancile deputaților glasul d-lui Țăganco: „Govorite po ruschi!” Deputatul continuă vorba de-acum moldovenește, ce rusește. Și să vă spun adevărat, — urât îi mai sta. Vre-o câteva minute m'am simțit înjosit. Mă gândeam: Oare cum nu-i vine'n cap

deputatului, că poate pe banca de din dos sede vre-un moş Vasile dela ţară şi acum nu poate înţelege ce băguieşte el de pe tribună? M'a luat şi ciuda pe d-nul ăsta Ţăganco; cred că nu se cuvine să dirigeze în ce limbă să vorbească deputaţii? Dacă poartă el treburile aşa şi'n grupa la care stă în frunte, atunci se înţelege de ce avem noi desinare între Moldovenii în „Sfatul Ţării”. Şi oare ce stăruieşte d-l Ţăganco aşa pentru limba rusă? Bine'nţeles, că pământul pe care-l chieimăm noi moldovenesc şi gândim că trebuie să fie numai al Moldovenilor, d-nealul ar vrea să-l împărtaşcă şi la rusi. Noi credem că Moldovenii din „Sfatul Ţării” îşi vor înţelege greşeliile şi nu se vor mai da la amăgeală de oameni ce scopuri dăunătoare interesele noastre naţionale.

D. Bogos.

PESTE NISTRU!

Peste Nistru cu toţi aceia cari visează încă o Rusie Mare!

Peste Nistru cu toţi aceia cari clevesc împotriva Republicii Moldoveneşti.

Peste Nistru cu toţi aceia cari vorbesc şi lucrează împotriva armatei Moldoveneşti.

Altfel, dacă vom fi prea „buni” cu duşmanii noştri, ne vom săpa înşine mormântul.

Ascultaţi de fraţii voştri

— Glasuri dela sate —

Mare este bucuria noastră a acelor Români Basarabeni cari am luptat ani de zile şi cari lupăm şi în timpul de faţă cu hojii de bolşevici, şi nu ne este atâta rău dela foştii ruşi cât dela ai noştri fraţi întunecaţi cu fel de fel de momele ruseşti. Mulţi avem printre noi îmbracăţi în piele de oae, dar în lăuntru sunt lupi pentru bietul Basarabeu, pe când nici acum nu se lasă de vorbele lor viclene spre a înşela pe moldovenii noştri. Basarabia n'are de loc legătură cu Rusia şi că aceşti vicleni oameni nu se lasă de-a rusifica pe bietul moldovan, nici acum. Mare este bucuria noastră a acelor moldoveni pe cari nu ne-a otrăvit rusificarea, dar mare este scârba acolora cari până acum cu fel de fel de momele l'au ţinut pe loc pe bietul moldovan în bezna întunerecului.

Mulţi păstori avem cari iubesc întregirea neamului nostru, dar mai mulţi ne duc pe o cale cu totul periculoasă pentru Basarabeni.

Fraţilor Basarabeni! nu ascultaţi pe vrăjmaşii noştri că mulţi avem cari nu pot nici cu un chip să vadă pe moldovan având şcoala lui naţională, pentru că ei ştiu prea bine că numai prin şcoala naţională poţi să fii om în rând cu toţi oamenii din lume. Lupaţi pildă chiar dela evreu de ce el întâiaş dată învaţă în limba lui pe copil?

Aşa trebuie să facem şi noi. Dar duşmanii vreau să ne împiedece.

Ei spun, că noi trebuie să ne alipim iarăş de Rusia, căci numai aşa ne vom putea păstra libertăţile, pe cari astăzi le primim de la Rusia. Dar ostaşii Români n'au venit să ne ia ceia ce am câştigat, ci au venit să ne ajute la ceia ce am căpatat prin revoluţie, pentru că cele-lalte neamuri cari s'au încuibat printre noi nu puteau suferi ca moldovanii noştri să ajungă în rând cu lumea civilizată şi azi să fie el stăpânul ţării. Şi încă unde-i buba de umblă să pună la cale pe toate drumurile pe moldovan ca să se apuce de jeuit şi de stricat economiile boeresti, ba şi şcolarele şi pădurile ca la urma urmei să arate lumii că iacă cine-i moldovanul când au ajuns şi el stăpân pe ţară.

Nu vă lăsaţi amăgiţi, fraţilor! Căci numai ostaşul Român poate să ne ajute şi să ne dea îndrumare bună, nici odată nu va fi mai bine pentru noi decât atunci când vom fi toţi Români de peste toate locurile cari avem aceiaşi limbă, aceiaşi obiceiuri într-o singură ţară. Atuncea vom cunoaşte că şi noi Moldovenii din Basarabia suntem oameni şi nimeni nu va rade de noi sau să ne porcească „cap de bou” ca pân'acuma, sau să ne fie ruşine a spune că suntem moldoveni.

dascălul V. V. Movilean.

„Charles Gervais”
minunata brânză franceză, se vinde cu rub. 13-20 duzina. Chişinău Moghilovsca 5.

Universitatea Populară

ORARIUL

Ziua	Ora	CURSUL	Profesorul
LUNI	6-7	Istoria culturii române.	D. Munteanu-Râmnic
	7-8	Chimie alimentară	N. Conta
MARTI	6-7	Drepturile şi datorile cetăţ.	Sergiu Cujbă
	7-8	Geografia gen. a României	G. Murgoci
MIERCURI	6-7	Medicină populară	D-na D-r Alistar
	7-8	Bacteriologie	D-r Usinievici
JOI	6-7	Istoria pol. a Românilor . . .	G. Tofan
	7-8	Basarabia	T. Porocio
VINERI	6-7	Istoria limbii române	V. V. Haneş
	7-8	Istoria bis. rcoii	I. Frăţiman şi O. Ghibu
SÂMBATA	6-7	Istoria literaturii	P. V. Haneş
	7-8	Cetiri din liter. remănuă . . .	H. Popa

DUMINICA vor fi conferinţe, cari se vor anunţa la timp.
Alte cursuri se vor anunţa de asemenea la vreme.
Inscrierile se fac la „Cuvânt Moldovenesc”.

Dela universitatea populară

Vineri în 2 Martie D-l prof. V. V. Haneş a continuat lecţiile din „Istoria limbii române”.

Arată cum s'a format limba noastră din limba populară, vulgară latină, prin ce transformări au trecut cuvintele latine până s'au cristalizat definitiv aşa cum le găsim azi în limba românească. Vocala a dacă în limba latinească era accentuată, în limba noastră a rămas tot a, dacă era neaccentuată s'a schimbat în ă, iar dacă a fost urmat de n s'a schimbat în â ca pane(m)—pâne, cane(m)—câne. Gn a trecut în limba noastră ca mn: segnum—seam; totaşa cognatus—cumnat.

S'au prin ce schimbări a trecut cuvântul terra până s'a schimbat în ţară: terra—tierra—tiara—ţara. Ti s'a transformat în te: subtilis—subţire; ventus ne-a dat vânt; conventus—cuvânt.

Explică cu de-amănuntul legile fonetice, după cari s'a format limba noastră. Substratul limbii române e limba latină vulgară. Cuvintele slave nu mai suferă aceleşi schimbări, căci când a venit poporul nostru în atingere cu Slavii, puterea legilor fonetice încetase, firea limbii noastre se formase. Lucrul acesta îl adevăreşte prin mai multe exemple...

Urmează apoi lecţia D-lui Porocio despre „Bogăţii naturale ale Basarabiei”.

Basarabia nu e cunoscută deoarece ea are multe bogăţii naturale neexploatate. În ţinutul Hotinului se găseşte calcar, lângă Bender marmotă frumoasă. În Nistru la Nord de Soroca se află o stâncă mare, de granit, care conţine şi mult opal. Această stâncă are o lungime de-o vârstă şi câţiva stânjani înălţime. S'ar putea întrebuiţa pentru pavat. Tot în Nistru se găseşte în cantităţi piatră scumpă, aşa că Basarabia ar putea trimite în toată lumea. Mai este apoi ciment, lignit, petrol, păcură, var, pe lângă Orhei şi nisip curat din care s'ar putea fabrica sticlă.

N. T.

CRONICA ARTISTICĂ

Concertul Societaţii „FACLIA”

Vineri la 2 Martie corul societăţii „Faclia” a dat un concert în sala casei Eparhiale. Corul a fost condus de protoiereul M. Berezovschi. Dintre buciţile cântate însemnăm pe cele care au avut mai mare înşindă: Limba românească de Sion, armonizată de G. Muzicescu; Ce te legeni Codrule de Mezzeti; Stăncuţa; Floarea din părelze de Mezzeti; Neavasta care iubeste, Doina şi altele. Trebuie să mărturisim că tehnica cântării e foarte bună. În ce priveşte alte părţi ale cântării — apoi corul n'a fost la înălţime. Şi-i de înţeles de-alfel, căci nici nu se poate în trei patru luni ca un conducător de cor, care toată viaţa a avut de a face cu cântarea rusească să se patrundă de-o dată de spiriul cântării moldoveneşti, şi s'o poată bine pricepe. Apoi nu putem cere acelaşi lucru nici de la corişti.

Pe lângă aceste poate mulţi din corişti nici nu sunt moldoveni, nu ştiu moldoveneşte, ceea ce iarăşi strică mult. Deci pe viitor ar trebui ca P. Berezovschi să le atragă atenţia asupra duhului şi coloritului naţional al cântecelor moldoveneşti şi asupra pronunţării drepte a cuvintelor. Credem că P. Berezovschi îşi va pune toată silinţa, pentru a satisface publicul, care de-acuma cere mai mult, decât la cele dintâi încercări, cari s'au făcut asta toamnă...

Instrucţie (îndrumare)
Comitetelor pământeşti

Temeiurile obşteşti

III.

X. Despre inventar.

1. Tot inventarul nemişcător se ia, după ce el a fi întors în economii în sama Comitetelor Pământeşti, din inventarul acesta o parte se lasă pentru nevoile moşierului, făcându-se socoteală după câtimea pământului lăsat lui pentru lucrare; inventarul de prisos se vinde prin mijlocirea Comitetelor Pământeşti ţărănilor cari n'au deloc sau au prea puţin inventar în preţurile cari inventarul le-a avut până la războiul din anul 1914.

Nota. Comitetele pământeşti de voloste sunt îndatorite să nu vândă inventarul mara, cum sunt: locomobilele (poroviciile), maşinile de trier şi altele, felurile deosebite, cari pot să facă cu danşele speculaţiile aşijderea şi să nu lase ca din voloste să aibă loc exploatarea nelegiuită a inventarului.

2. Tot inventarul viu de muncă după adunarea în economii se ia pe seama Comitetelor Pământeşti, cari lasă partea trebuincioasă de inventar pentru moşierii, făcându-se socoteală după câtimea pământului, pe care el îl lucrează; cealaltă parte a inventarului viu, adică a vitelor de muncă, prin Comitetele Pământeşti se vinde gospodărilor cari n'au deloc ori au puţine dobitoace de muncă după preţurile statornice, puse până la 1 Ianuarie 1918, cu scutirea acestui preţ cu 20%, cari pentru muncă se vând cu preţurile din iarmaroc, cari se statornicesc de Comitetele Pământeşti şi cari nu trebuie să fie mai mari de preţurile pe cai de sojle, cel de pe urmă, dar se vechizicionează (se iau) de aşezământul militar pentru nevoile lui.

Toate vitele nemuncitoare, adunate în Economii se iau pe seama Comitetelor Pământeşti; din numărul acestor moşierii are dreptul să-şi lase aşa câtime, care poate să fie pe pământul lăsat lui; celelalte vite pot să fie vindute gospodărilor cari n'au de loc sau au puţine vite, vinzarea să se facă sub controlul (supravegherea) Comitetelor Pământeşti de Voloste pe preţurile statornice, puse până la 1 Ianuarie 1918, cu scutire de 20 procente din preţul acesta.

NOTĂ. Hotărârea părţii de inventar, care trebuie lăsată pentru nevoile moşierilor şi părţii care trebuie vindută se face de către Comitetele Pământeşti la care iau parte şi moşierii

4. Câtimea de bani scoasă dela vinzarea inventarului nemişcător (mort) şi viu, se îndreaptă în rinduiala arătată în capitoul 9.

XI. Despre păduri

1. Exploatarea (folosirea) pădurilor se face numai cu deslegarea comitetului însărcinat cu păstrarea pădurilor. Comitetele de voloste şi cele ţinutele sunt datoare să supravegheze ca exploatarea pădurilor să fie dreaptă, ca stăpânii să se ţie de taxă şi ca poruncile stăpânirii cari privesc partea aceasta a gospodăriei săteşti, să fie îndeplinite. Pentru aceasta comitetele îşi pun împuternicirii lor în toate condiţiile şi în locurile unde se taie pădurea.

2. Materialul de pădure tăiat şi scos din pădure samavolnic trebuie să fie preţul lui de anume comisii anume pentru asta alcătuite de comitetele pământeşti de voloste; preţul acesta trebuie să se facă după taxa statorită de stăpânire şi paralele trebuie trimise în cazneaca în depositul statului miniştrilor, arătându-se drept din ce pădure şi dela ce moşie a fost luată pădurea.

XII. Pentru pagubele cari

Vor fi urmare a neîndeplinirii datoriei sau a nestăruinţei comitetelor pământeşti, răspunderea cade asupra tuturor fetelor din comitete precum şi în partea materială aşa şi în partea criminală (răspunderea înaintea legii).

XIII. Toate comitetele pământeşti se susţin pe banii ţării.

E primită de Sfatul Ţării la 21 Ianuarie 1918.

SFATUL ŢĂRII

— Şedinţa dela 2 Martie —

Şedinţa se deschide seara la 9 ceasuri sub preşedinţia d-lui Halippa.

La rând se pune proiectul de lege pentru chemarea Adunării Intemeietoare, preluat de o comisie anunită de jurişti şi alte fete.

Aducând la cunoştinţa adunării proiectul, împuternicitul comisiei spune că pentru alcătuirea acestei legi a fost luată ca temel legea pentru chemarea Adunării Intemeietoare în Rusia fiind ea una din cele mai democratice legi.

Însă cele mai însemnate schimbări cari s'au făcut aici, sunt schimbarea vârstei alegătorilor, însemnându-se pentru dreptul de vot activ vârsta de 20 ani, iar pentru cel pasiv 25 ani. Aici comisia a avut în vedere mai totfel de toate, că în alte ţări cetăţenii iau parte la alegere începând chiar dela 17 ani, iar ca deputaţi se aleg de obicei în vârsta de 25—35 ani. Afară de aceasta la noi, Moldovenii, vârsta deplină se numără 25 de ani încă din vremele împăratului Traian şi deci nu e nici un temei s'o schimbăm.

Drept de vot au apoi toţi cei care au trăit pe pământul Republicii Moldoveneşti cel puţin de un an şi oraşele de ţinut toate îşi aleg deputaţii lor deosebit de sate.

Dep. Cijovschi în numele blocului moldovenesc spune, că blocul a hotărât ca drept de vot la alegere în Adunarea Intemeietoare poate să aibă numai acela, care a trăit aici cel puţin de cinci ani; oraşele să meargă la alegere împreună cu satele, afară de oraşul Chişinău, şi oastea să nu ia parte la alegere fiindcă aceasta n'ar aduce ţării nici un folos, că numai rău.

Dep. Ţăganco în numele fracţiei ţărăneşti spune că el vrea să aibă dreptul să alegă şi să fie delegat în Adunarea Intemeietoare dela 20 de ani în sus, fiindcă ţărăniile sînt în vârstă începând dela acest an şi duc toate greutăţile ţării. La alegeri vor lua parte cei cari au trăit 3 luni.

Dep. Gherman în numele minorităţilor spune, că ele susţin propunerea blocului moldovenesc afară de cea despre oraşele Minorităţilor vor vota pentru dreptul oraşelor de aşi alege deputaţii lor deosebit.

Dep. Sluţchi arată, că şi din punctul de vedere al medicinei vârsta desăvârşită se socote 25 ani şi deci numai acestia pot lua ocărâmiria ţării

Dep. Lunov spune, că omul în părţile de minzazi mai degrabă ajunge în vârstă şi la 20 de ani e în toată mîntea. Trebuie să ia parte la alegere chiar şi lucrătorii străini, cari sunt aici şi de aceia timpul locuirii care dă dreptul de vot trebuie să fie cât mai scurt.

Dep. Bivol spune, că străinii vreau să dăm drept la alegere şi celor cari trăiesc aici numai de trei luni, pentru că s'a poată hotărî s'arătă ţării noastre toţi veneticii şi sponii. Atunci noi trebuie să ieşim afară. Deputatul socote, că acest drept îl au numai cetăţenii republicii.

Dep. Gufencu spune, că armata rusească a perit numai fiindcă s'a amestecat în politică. Însă acolo totuşi erau mulţi oameni în vârstă, pe când în oastea moldovenească au să fie numai tineri.

După încă puţină discuţie, adunarea hotărâşte să se de proiect de lege pentru alegerea în Adunarea Intemeietoare unei comisii din 21 de deputaţi ai Sfatului Ţării. Secţia ţărănească protestează.

După aceste minutele căilor ferate, d. Bosie-Codreanu propune un proiect de lege despre trecerea drumurilor de fer din Republica Moldovenească în sama Republicii şi despre dreptul ministrului de a încheia convenţii pentru exploatarea drumurilor de fer de către companii de comerşantii sau stăpânirii străine.

Se ridică mai multă vorbă şi ministrul, pentru a da lămuriri în secţii, cere să se facă pauză.

Se face pauză pe 15 minute.

După ce se deschide şedinţa din nou proiectul ministrului căilor ferate se primeşte fără nici o schimbare.

La 2 ceasuri de noapte şedinţa se închide.

Raportor.

Vă vin oaspeţi noi!

Căluza Chişinăului

Iaşii primesc noi oaspeţi din Basarabia. După d. Inuleţ şi Ciuhureanu cari veniau în numele Republicii Moldoveneşti democratice, şi-a luat acum drumul spre Capitala României o delegaţie a boierilor de toate neamurile din Basarabia, pentru a interveni împotriva măsurilor luate de Sfatul Ţării în chestia pământului.

România, oficială şi neoficială care a ştiut să primească după cum trebuia pe reprezentanţii neamului nostru, va şti cum să-i primească şi pe aceia cari se duc în numele unor scopuri străine de noi.

STIRILE ZILEI

Din nou mai tineri cu o oră... Cu începere dela 1 Martie suntem din nou mai tineri cu un ceas. În noaptea de 28 Februarie spre 1 Martie s'a revenit la ora veche şi toate ceasornicele au fost date înapoi cu o oră în România. Republica noastră moldovenească, urmând pilda României, a dat şi ea ceasornicul înapoi...

Şi aşa din nou suntem mai tineri cu o oră...

Delegaţi români în Basarabia.

— Citim în „Acţiunea română” dela Iaşi: „A plecat în Basarabia, spre a-şi lua în primul post, d. Aron Schuller, delegatul tehnic al guvernului român pe lângă guvernul basarabeu”.

Trenul sanitar nu mai pleacă la Bucureşti.

Azi, Marti 3 Martie, era să plece la Bucureşti din Iaşi primul tren sanitar român. Primindu-se însă dela Bucureşti ştirea că s'vonurile despre epidemiile ce ar băntui în teritoriul ocupat ar fi neîntemeiate şi personalul sanitar ce se găseşte la Bucureşti este de ajuns pentru toate trebuinţele, trenul sanitar din Iaşi nu mai pleacă.

Prizonierii de războiu din Rusia

Colonelul von Levitchi, comandantul trupelor germane din Chiev, — cum anunţă gazetele din Chiev, a publicat următoarea ordonanţă:

„Toţi foştii prizonieri de războiu precum şi toţi cetăţenii puşugi germani sau austro-ungari cari se găsesc în Rusia, sunt îndatorati să se prezinte la comandamentul german (Chiev, str. Cresceatic 16) până la 10 Martie.”

Benderul ocupat de Nemţi?

Duşmani de-ai noştri au răspândit prin oraş ştirea că Nemţii ar fi ocupat Benderul.

Ştirea aceasta este cu totul neadevărată. Adevărat e numai că în ziua de 1 Martie au trecut prin Bender vro 20 de automobile cu Nemţi cari treceau spre Ucraina ca să-i alunge pe bolşevici. Comandamentul nemţesc a rămas în Bender de Joi până Vineri, când a trecut apoi Nistrul, mergând spre Tiraspol. Intre armata română din Bender şi între Nemţi n'a fost nici o ciocnire, căci lucrurile au fost puse dinainte la cale în acest chip, printr'o înţelegere anume.

Astăzi în Bender nu este nici o altă armată afară de cea românească.

De pe frontul apusean

Paris. Pe frontul trupelor engleze activitate de artilerie. De ambele părţi. S'au dat câteva atacuri reuşite împotriva posturilor germane dela Messines.

Pe frontul trupelor franceze bombardament de artilerie.

Nici o acţiune mai în cordată.

Roma. Artileria italiană a bombardat poziţiile duşmane de pe platourile Tonizza şi Asiago.

Pe restul frontului nimic nou.

Sfatul Ţării îşi are sediul în Strada Sadovăia, în localul gimnaziului al III-lea.

Preşedintele Sfatului Ţării I. Inuleţ sau inlocutorul său primeşte acolo între orele 2 şi 3.

Sfatul Miniştrilor Republicii Moldoveneşti: Str. Gogol, Banca Ţărănească. Preşedintele D. Ciuhureanu sau locţiitorul său primeşte între 2—3.

Ministerul de Interne: Strada Puşchin No. 2. Ministrul Vladimir Cristea, primeşte între orele 1 şi 2 pe funcţionari şi 2 şi 3 pe feţele particulare.

Comandamentul oştilor române din Basarabia (generalul de cor Istra). Boulevardul Alexandru, fosta reşedinţă a guvernatorului. Curtea Libertăţii.

Comandamentul diviziei XI. (Comandant generalul Broşteanu). Strada Chieului, gimnaziul de fete.

Comandamentul Garnizoanei (comandant Colonelul Opran), Seminarul Duhovnicească, Boulevardul Alexandru cel Bun.

Comandamentul Pieţii şi Portului — Tot acolo.

Primăria oraşului, Boulevardul Alexandru cel bun.

Zemstva gubernială, Strada Leovsecaia.

Prefectura ţinutului Chişinău, (Zemstva ţinutului), Strada Cutuzova între străzile Chieului şi Fedorova.

Comisia interlata de aprovizionare. Strada Sadovăia, Casa Pronin.

Societatea „Faclia”, Strada Mihailovscaia 52.

Teatrul „Faclia” (fost Fockelmann), Sittada Fedorova colţ cu Puşchin.

România Nouă, Str. Gogol 39.

Gazeta Cuvânt Moldovenesc, (Strada Jucovski No. 15, colţ cu Fedorova).

Revista Luminaşorul (redactor protoiereul C. Popovici) Strada Fedorova No. 60.

Tipografia Românească, Boulevardul Alexandru cel Bun, Paşage.

Librăria Naţională, Tot acolo.

Ministerul de externe: Strada Gogol, Banca Ţărănească. Ministrul I. Pelivan primeşte între 12—1 din zi.

Ministerul de Războiu: Strada Chieului în localul gimnaziului I de băieţi. Ministrul, colonel Brădescu primeşte între orele 11 şi 1.

Ministerul de Finanţe: Strada Gogol, în casele Băncii Ţărăneşti. Ministrul Teofil Ioncu primeşte între orele 12 şi 1.

Ministerul de Justiţie şi Culte: Strada Sinadino, în localul Tribunalului. Ministrul Savenco şi tovarăşul lui Arhimandritul Gurie primeşte între 12 şi 2.

Ministerul căilor ferate şi a comunicaţiilor: Strada Mohilău 16. Ministrul Codreanu primeşte între 12—2. Tovarăşul ministrului pe comunicaţii pe apă şi pe uscat primeşte între 12—1. Tovarăşul de ministru pe poştă, telegraf şi telefon primeşte între 12—2.

Ministerul de agricultură: Strada Gogol, localul Băncii Ţărăneşti. Ministrul Ciuhureanu sau locţiitorul primeşte între orele 2—3.

Tovarăşul Ministrului de interne însărcinat cu aprovizionarea, d-l Buriana primeşte între orele 1 şi 3 în ministerul de interne, strada Puşchin 2.

Ministerul de Negot şi industrie: Strada Gogol Banca Ţărănească, Ministrul d-l Bajbeuc-Melcov primeşte între 12—1.

Ministerul de instrucţie publică: Strada Leova, localul Direcţiei Dietei. Ministrul P. Erhan primeşte Luni, Miercuri şi Vineri între 12—1.

Societatea culturală „Faclia” caută învăţatori pentru cursurile de limba română în goile deschise de ea. Învăţatorii, cari doresc să se angajeze la predarea lecţiilor trebuie să poseadă pe lângă limba română şi cea rusă. Să se adreseze la cancelaria Societăţii, Mihailovscaia No. 52. Preşedinte Tanţu.